

ดีบี รพีพัฒน์ ฟอนท์เป๊ะที่ไม่เวอร์

DB RapeePat เป็นฟอนท์ไทยทรงเหลี่ยม
ที่ได้รับอิทธิพลมาจากตัวอักษรทำมือริมถนน

Although the letterforms of DB RapeePat appear as simplistic blocks, they in fact contain a measure of typographical order.

Initial ideas for the font came from the letter **U** which is often seen on handwritten signs in Bangkok. The square dot at the glyph's corner represents the characteristic corner loops of many Thai letters. This is evident on the glyphs of **อ, น, ม, พ, ฟ** as well as **ห**. The short diagonals of **U** is repeated in other oft-used letters such as **ส, ล, ก** as well as the Roman **B, R, d, g** and numerals **3, 6, 9**.

The name RapeePat is a shortened form of the royal title of the 14th son of the great King Chulalongkorn. Prince Rapeepattanasak – hailed as father of the modern Thai law – was noted for his effort in modernizing the Siamese judicial system which led to the European colonial powers' acceptance of Siamese jurisdiction.

ต้องยอมรับว่าตัวพิมพ์ดิจิทัลเข้ามามีบทบาทต่อป้ายโฆษณา ตั้งแต่ระดับไฮเอนด์ จนถึงโลว์เอนด์ ร้านค้าห้องแถวย่านตลาดสด ในรูปของงานพิมพ์อิงค์เจ็ทบนแผ่นกระดาษ แผ่นไวนิล, ตัวสติ๊กเกอร์ติดกระจกตู้ก๊วยเตี้ยว ฯลฯ. ช่างเขียนฝีมือดีๆ มากมายอยู่ในอดีตเริ่มถูกแทนที่ด้วยฟอนท์ยุคใหม่ที่สะดวกใช้. ไปๆ มาๆ เรากลับเห็นป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ที่สร้างขึ้นอย่างสูงเขาเผากิน ด้วยการให้ช่างเขียนเลียนแบบฟอนท์เสียอย่างนั้น! (เข้าใจว่าต้องการประหยัดต้นทุนผลิตป้าย).

อย่างไรก็ตาม งานเขียนมือก็ยังคงมีเสน่ห์เฉพาะตัวต่างจากฟอนท์เท่าที่มีให้ใช้กันอยู่. นักออกแบบทั่วไป (รวมทั้งนักออกแบบตัวพิมพ์) จึงไม่ควรละเลยสังเกตความเป็นไปรอบตัวที่ผ่านสายตาเข้ามา.

ศิลปะไม่มีวันหมดอายุเหมือนอาหารกระป๋อง ดูได้จากศิลปะย้อนยุคที่ถูกนำมาทำใหม่ ไม่ว่าจะแนวคนตรี, แฟชั่นการแต่งกาย, งานตกแต่งภายใน รวมทั้งแบบตัวพิมพ์ที่เลียนวิธีการเขียนพื้นบ้านก็มีออกมาอย่างสม่ำเสมอทุกชาติภาษา.

กันเอง รับขึ้น

ตัวอย่างฟอนท์แบบลายมือเขียน
ด้วยฟู่กัน

สยามสแควร์ เพ็ลล์ฉวัด

ตัวอย่างฟอนท์แบบตัวอักษรประดิษฐ์
รูปทรงเรขาคณิต

มานพ 1

เปรียบเทียบแบบอักษรลอก มานพ1
กับฉลากน้ำปลาไทยผู้ปรุง
(ภาพจาก หน้า77 ในหนังสือ A Century of ThaiGraphic Design
โดย เอนก นาวิกมูล)

เราสามารถแบ่งตัวอักษรทำมือยุคเก่าของไทยได้ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ (เอาเฉพาะที่พบบ่อย) คือ ประเภทเขียนลายมือด้วยปากกา ฟู่กัน ฯลฯ (ทั้งหวัด, กิ่งหวัด กิ่งบรรจง และบรรจง) และประเภทใช้เครื่องมือเขียนแบบช่วย เช่น ไม้บรรทัด, วงเวียน (รวมพวกวาดเส้นเลียนแบบเส้นสายที่ได้จากเครื่องมือเข้าไปด้วย).

ประเภทแรกที่ทำเป็นฟอนท์ DB แล้ว ได้แก่ DB GunEng, DB Ribbin (เขียนด้วยฟู่กัน), DB InWriting (เขียนด้วยปากกาเขียนแบบ). ประเภทหลังได้แก่ DB Siam Square, DB PloenJit เป็นต้น.

ก่อนจะมี DB SiamSquare นั้น ยังมีแบบอักษรลอกชุด **มานพ 1** ที่ออกแบบโดยอาจารย์มานพ ศรีสมพร โดยอาศัยเค้าโครงตัวเหลี่ยมผอมที่ช่างยุคเก่าเคยทำกันมา. ส่วนตัว DB SiamSquare ถือเป็นตัว 'ตรง' ที่คุณสุรพล เวสารัชเวชย์ เป็นคนริเริ่มให้ลูกน้อง (เข้าออกไวจนจำชื่อจำหน้าไม่ได้!) ทำไว้เป็น PostScript ผมมาปรับปรุงแก้ไขเล็กน้อยๆ ตอนทำเป็น Opentype เช่น ให้ ก, ฅ มีปากยื่นช่วยให้ ฅ ไม่คู่สับสนเป็น ค เหมือนของเดิม เป็นต้น.

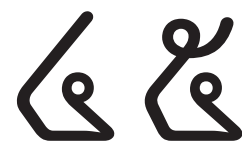
ตัวประดิษฐ์ทรงเหลี่ยมนั้น ถือเป็นงานหมูๆ สำหรับมือสมัครเล่นที่ริจะเขียนป้ายโฆษณาเองโดยไม่จ้างคอม เพราะเขียนเป็นเส้นตรงๆ นั้นมีแค่ไม้บรรทัดช่วยประคองก็เป๊ะแล้ว ง่ายกว่าเส้นโค้งเยอะ. หลายคนอาจไม่ชอบอักษรทรงเหลี่ยมๆ พวกนี้ แต่อย่าได้ดูแคลน ผมว่ามันตรงไปตรงมาดี อ่านง่าย ไม่เหมือนคนเหลี่ยมจืดที่คิดอย่าง พูดย่าง ทำอย่าง อ่านใจยากเป็นบ้า! โครทที่เขียนไปสเตอร์ประท้วงด้วยลายมือ หรือตัวประดิษฐ์เหลี่ยมๆ แบบนี้ ผมว่ามันดูจริงจังกว่าป้ายที่พิมพ์อิงค์เจ็ทด้วยฟอนท์ที่กำลังได้รับความนิยมด้วยซ้ำ.

กขฃคฅฉงจฉชฌดฎฏฐฑฒณดตถทธนบปฝฝฝททฒทถฒทษษหฬออ
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

DB RapeePat

กขฃคฅฉงจฉชฌดฎฏฐฑฒณดตถทธนบปฝฝฝททฒทถฒทษษหฬออ
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

DB RapeePat Bold

DB Bradley Curved

DB RapeePat

บ่ายวันหนึ่งในต้นปี พ.ศ.2554 ขณะผมกำลังขับรถ
ค่อยๆ เคลื่อนตัวไปอย่างน่าเบื่อบนถนนในกรุงเทพฯ เกิดสังเกตเห็นป้ายโฆษณาห้องแถวริมทาง เขียนด้วยตัวเหลี่ยมๆ ง่ายๆ
แต่พิเศษตรงตัว น ที่ดูลงตัวมาก. ขมวดม้วนของ น
มาตรฐานถูกกลรูปลงเหลือเพียงจตุรัสสี่เหลี่ยม วางอยู่ตรงพื้นที่ว่างใต้แนวเส้นหลังพอดี้. เวลาเพียงไม่กี่วินาทีสายตามจริง
กรองมาได้ตัวเดียวเท่านั้น. ขับเลยไปได้หน่อยรถคิดขย
เลยได้โอกาสสร้างใส่เศษกระดาษไว้. กว่าเราจะมาทำฟอนท์
ก็ตอนหลังน้ำท่วมไทยปลายปี 54 แล้ว โดยตั้งชื่อเป็นคลอง
ไว้ก่อน คือ 'ระพีพัฒน์' ให้สอดคล้องกับสถานการณ์น้ำท่วม
กทม. (กทม. ย่อมาจาก กรุงเทพฯจะท่วมมั๊ย?)

น้ำหนักแรกที่ออกมาเป็นตัวเหลี่ยมค่อนข้างผอม
เส้นหนา คล้ายต้นแบบที่ลักจ๋ามา. คุณเณฯ ก็เรียบง่ายเหมือน
ตัวแบบมือสมัครเล่น แต่คุณดูเป็นสังเกตให้ดี มันมีระบบ
ระเบียบกำกับไว้ และแน่นอน คลี่คลายมาจากอักษร
ซึ่งเป็น DNA เพียงตัวเดียว!

เส้นขมวดม้วน จงใจย่ำใช้ในอักษรหลายตัวที่มีความถี่ในการ
ใช้งานสูง เช่น จ, ค, ท, ย, ร, ล ให้ดูกลมกลืนกับ น.

หางอักษร จงใจใช้เส้นเฉียงแบบตัว น กับหางบนของอักษร
แทบทุกตัว (ยกเว้นพวกหางตรง ป, ฝ, ฝ) เช่น ช, ศ, ส, ฮ
รวมทั้งหางสระอะ วรรณยุกต์ โท ตรี แม้กระทั่งหางเลขไทย
เช่น ๑, ๕ เป็นต้น.

การละหัวอักษร

- พยัญชนะที่หัวบนหันออกนอกลำตัวไปด้านหน้าทั้งหมด
เช่น น, บ, ม จะถูกละหัว.
- หัวอักษรที่มีเส้นแนวตั้ง 3 เส้น คือ ฉ ญ ฎ ถูกละหัว
ไปด้วย รวมทั้ง ฒ ที่ลครูปหัวให้หัดสั้นต่างจาก ต
ทั้งหมดเพื่อลดรายละเอียดให้ดูโปร่งขึ้น.
ตัว ล, ส แม้จะเป็นหัวประเภทหันเข้ากลางตัวก็ถูกละหัวด้วย
เพื่อไม่ให้ส่วนครึ่งล่างของตัวอักษรดูทึบเกิน.

๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙
0123456789

๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙
0123456789

แบบ แบบ
อ่านยาก อ่านง่าย

**มันสามารถ
คงความจริงใจ
โปร่งใสไว้ได้
ขณะเดียวกัน
รายละเอียดยังเป๊ะ
ไม่มีนิ้ว**

แบบสยามสแควร์

แบบรพีพัฒน์

- สระหน้าทุกตัว ยังคงหัวไว้ เพื่อให้อ่านง่าย โดยเฉพาะ
สระแอ ถ้าไม่มีหัวแล้วพิมพ์คำว่า 'แบบ' จะดูคล้ายคา
อ่านยาก.

ยังมีรูปอักษรของ DB RapeePat Bold หลายตัวที่
ดูคล้ายๆ ของ DB SiamSquare ExtraBold เช่น อ, ว ของ
SiamSquare ExtraBold จะมีปลายหางขีดลงมา ส่วนของ
DB RapeePat Bold คัดทิ้งให้ดูต่าง.

เมื่อ DB RapeePat Bold ภาษาไทยเสร็จ ผมว่ามัน
สามารถคงความจริงใจ โปร่งใสไว้ได้ ขณะเดียวกัน
รายละเอียดยังเป๊ะไม่มีนิ้ว. ตัวอักษรลาติน และเลขอารบิก
ถูกทำขึ้นด้วยหลักการเดียวกับอักษรไทย.

ชื่อคลอง 'ระพีพัฒน์' (ที่จริงควรสะกดว่า รพีพัฒน์)
นั้นมีที่มาจากชื่อเต็มของ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์
กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ พระบิดาแห่งกฎหมายไทย
(7 สิงหาคม เป็นวันรพี) ทรงเรียนจบปริญญาตรีด้าน
กฎหมายชั้นเกียรตินิยมจากมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด กลับมา
ยกเครื่องระบบศาลไทยจนได้มาตรฐาน ช่วยให้ชาวยุโรปที่มี
คดีความกับฝรั่งต่างชาติผู้รุกราน ไม่ต้องไปขึ้นศาลกงสุลฝรั่ง
ด้วยข้ออ้างว่ากฎหมายไทยล้าหลัง. ในยามที่ประเทศชาติ
ต้องการความสามัคคี ทุกคนยังต้องทำหน้าที่เพื่อส่วนรวม
ไม่มีการแยกว่าทำไปเพื่อเจ้าฟ้า หรือไพร่ฟ้า.

เช่นเดียวกับฟอนท์ DB RapeePat แม้ว่าจะกำเนิดขึ้น
ตรงตามหลักวิชาการเป๊ะ ระดับไฮเอนด์ แต่ไม่เวอร์ ไม่ลึบตัว
คือชนชาวบ้านที่หวนกลับมาจับใช้ชาวบ้านในที่สุด.